

IZHAJA VSAK DAN

tudi ob nedeljah in praznikih ob 5., ob ponedeljkih ob 9. zjutraj.
Posamične šte. se prodajajo po 3 nvč. (6 stot.) v mnogih
tobakarnah v Trstu in okolici, Gorici, Kranju, St. Petru,
Postojni, Sežani, Nabrežini, Sv. Luciji, Tolminu, Ajdov-
ščini, Dornbergu itd. Zastarele šte. po 5 nvč. (10 stot.)
OGLASI SE RAČUNAJO NA MILIMETRE v širokosti 1
kolone. CENE: Trgovinski in obrtni oglasi po 8 st. mm.
smrtnice, zahvale, poslanice, oglasi denarnih zavodov po
20 st. mm. Za oglase v tekstu lista do 5 vrst 20 K, vsaka
nadlajna vrsta K 2. Mali oglasi po 4 stot. beseda, naj-
manj pa 40 stot. Oglase sprejema Inzeratni oddelek uprave
„Edinosti“. — Plačuje se izključno le upravi „Edinosti“.
Plačljivo in tožljivo v Trstu.

EDINOST

Glasilo političnega društva „Edinost“ za Primorsko.

„V edinosti je moč!“

NAROČNINA ZNAŠA

za celo leto 24 K, pol leta 12 K, 3 mesece 6 K; na na-
ročje brez dopolne naročnine, se uprava ne ozira.
Naročnina za nedeljsko izdajo „EDINOSTI“ stane: za
celo leto Kron 5.20, za pol leta Kron 2.60.
Vsi dopisi naj se pošiljajo na uredništvo lista. Nepranko-
vana pisma se ne sprejemajo in rokopiši se ne vračajo.
Naročnino, oglase in reklamacije je pošiljati na upravo lista.
UREDNIŠTVO: ulica S. Francesco d'Assisi 20.
Izdajatelj in odgovorni urednik STEFAN GODINA. Lastnik
konsorcijski lista „Edinost“. — Natisnila Tiskarna „Edinost“,
vpisana zadruga z omejenim poročstvom v Trstu, ulica
S. Francesco d'Assisi šte. 20.
Polno-hranilnični račun šte. 841-652. TELEFON 31. 11-57.

BRZOJAVNE VESTI.

Notranji položaj.

Vlada prepušča rešitev krize parlamentu.

DUNAJ 10. (Izv.) V parlamentu je bilo danes precej živahno, zlasti je bilo navzočih mnogo nemških poslancev. Predsedstvo nemškega Nationalverbanda se je danes posvetovalo o parlamentarni situaciji in je potem poslalo k ministrskemu predsedniku posebno deputacijo, da se informira o nameni grofa Stürgkha za slučaj, če bi obstrukcija trajala še dalje. Deputacija se je vrnila z jako pesimističnimi informacijami, da vlada sploh ne namerava začeti nikake akcije za sporazum, temveč da hoče le počakati, da se parlament sam opameti. Vlada ne namerava že v četrtek izvajati skrajnih konsekvenc, temveč hoče dati parlamentu par dni časa, da v tem času morda izide iz srede strank samih rešilna misel. Smatra se torej, da tudi tedaj, če se bo nadaljevala obstrukcija, počaka vlada do začetka ali srede prihodnjega tedna. Če se pa tudi do tedaj ne poleže obstrukcija, pa vendar vlada ne zaključi zasedanja, takoj, temveč šele po delegacijski seji. Če torej pride do zaključitve parlamenta, potem se snide parlament šele v jeseni.

„Slavische Korrespondenz“ poroča danes zvečer, da se je pojavil v političnih krogih majhen preokret na optimistično stran, da torej izbruh krize še ne grozi neposredno.

Korupcijska afera na Češkem.

Dr. Šviha v Trstu.

PRAGA 10. (Izv.) Dr. Šviha se je odpeljal s svojo soprogo v Trst. Zatrjevalo se je izpočetka, da se namerava dr. Šviha izseliti v Ameriko, vendar pa je izvedel vaš poročevalec, da namerava dr. Šviha zaenkrat v Dalmacijo na otok Brač, odkoder hoče storiti vse korake, da dokaže svojo nedolžnost, ki jo vedno še zatrjuje. — Narodna socialna stranka je po posebnem odposlanstvu naznanila dr. Švihi sklep stranke, da naj odloži mandat. Dr. Šviha se je bridko razjokal v pričo odposlanstva in izjavil: „Prisegam, da sem popolnoma nedolžen. Če je še kaj pravice na svetu, se mora izkazati moja nedolžnost“. Pokazal je browning-revolver in dejal: „Če ne bi imel žene in otrok, bi bil že davno vedel, kaj mi je storiti“. Podati je hotel nato odposlancem roko in jih je še enkrat zagotavljal, da je popolnoma nedolžen.

V čeških sodniških krogih se je začela velika agitacija, da se izključi dr. Šviha iz sodniške organizacije. Socialno-demokratsko „Pravo Lidu“ piše, da je dr. Šviha še dne 1. marca t. l. dobil 700 K plače kot konfident tajne policije.

Odgovorni urednik „Narodnih Listov“, dr. Heller, je bil danes pri preiskovalnem sodniku in je izjavil, da na tožbo dunajskega dopisnika „Češkega Slova“, kateremu so „Nar. Listy“ očitali, da je posredoval pri vladi za onih 350.000 K, za

katero so baje narodni socialci hoteli odstopiti od obstrukcije, nastopi dokaz resnice.

Sporazum med hrvatsko vlado in koalicijo. Parlamentarizacija vlade.

ZAGREB 10. (Izv.) Po dolgotrajnih pogajanjih med koalicijo in banom se je končno vendar dosegel popoln sporazum. Hrvatska vlada se bo parlamentarizirala in dobi koalicija tri mesta oddelnih predstojnikov. Le v oddelku za uk in bogočastje ostane načelnik sedanji načelnik Tropš. Koalicija že prihodnje dni predloži banu svoje kandidate, nakar odide ban na Dunaj, da jih predloži cesarju v imenovanje. Na drugi strani pa se je obvezala koalicija, da bo kandidirala bana Škerleca v prvem zagrebškem volilnem okraju, ki se mu je odrekel dvakrat izvoljeni poslanec dr. Šurmin. Ban bo gotovo izvoljen in tako bo vsa hrvatska vlada parlamentarizirana.

Dopolnilne volitve v I. zagrebškem okraju in v Karlovcih se bodo vršile dne 26. t. m.

Izravnane trdot službene pragmatike.

DUNAJ 10. (Izv.) Pododsek odseka za drž. nameščence se je danes posvetoval o izravnavi trdot, ki zadevajo celo vrsto kategorij državnih nameščenecv po izvršilnih naredbah k službeni pragmatiki. Navajale so se cele kopice takih krivic in sprožilo se je vprašanje, ali ne bi bilo najbolje, da bi se novelirala službena pragmatika in tako odpravile te krivice. Vlado zastopniki so nasprotovali taki rešitvi stvari in izjavili, da ne upajo, da bi vlada preklicala naredbe, ker je pred izdajanjem teh nareb natančno uvaževala vse, kar je moglo priti pri tej stvari v poštev.

Zboljšanje gmo'nega položaja pošt.h uslužbencev.

DUNAJ 10. (Kor.) Jutri izide v uradni „Wiener Zeitung“ naredba trgovinskega ministrstva v zadevi zboljšanja prejemkov onih kategorij pošt.h uslužbencev, ki ne spadajo pod službeno pragmatiko, poštarjev, nadpoštarjev, pošt.h oficijantov, pošt.h ekspedijentov v svojstvu pošt.h oficijantov, mehanikov, selskih pošt.h slug in selskih pismonošev. Letni izdatki bodo za to znašali 3 milijone kron. Odgovarjajoče zvišanju aktivitetnih prejemkov poštarjev, pošt.h oficijantov, mehanikov in ekspedijentov v svojstvu pošt.h oficijantov, se zvišajo tudi mirovinske podlage, po katerih se odmerjajo tekoči mirovinski prejemki, kakor tudi penzije vdov tega osebja. Obljubljaja se tudi enotna službena naredba za vse to osebje, ki dobi tudi enkratni poboljšek za čas od 1. septembra l. 1913. do 31. januarja 1914 l.

Burne demonstracije na dunajski živi-nozdravniški vi okli šol.

Vojaštvo v avli.

DUNAJ 10. (Kor.) Slušatelji živinozdravniške visoke šole, ki že dolgo časa zahtevajo, da se odvzame ta visoka šola izpod vojaškega nadzorstva in podredi naučnemu ministrstvu ter tudi poslopje

zavoda moderno preuredi, so danes priredili demonstracijo pred zavodom. Ulomili so zaklenjena vrata in vdrl v avlo, kjer so hoteli zborovati. Ker se niso hoteli prostovoljno umekniti iz avle, je bilo poklicano vojaštvo, da izprazni avlo, kar je vojaštvo tudi storilo z vso energijo, in se je dijaštvo umeknilo iz avle. Dijaštvo je hotelo nato demonstrativno odkorakati pred vojno ministrstvo, kar pa je preprečila policija. Tekom izpraznjevanja avle je policija aretirala 12 dijakov. Okrog polneva je zavlada mir. Visoka šola je po odredbi rektorjevi zaprta do nadaljnjih odredb.

Spopad med avstrijskimi in črnogorskimi mejnimi stražami.

CETINJE 10. (Izv.) V večerajšnji seji narodne skupščine je podal poslanec Vuletić interpelacijo v zadevi dogodka ob bosensko-črnogorski meji. Vlada še ni odgovorila na interpelacijo. Pričakuje se, da se stvar reši mirnim potom.

CETINJE 10. (Izv.) Črnogorska vlada predlaga v noti, ki jo je izročila avstrijskemu poslaniku v zadevi dogodka v Sjenokošu, da naj se sestavi mešana komisija, ki naj ugotovi dejanski stan. Obenem pa zahteva črnogorska nota, da morajo avstrijske čete zapustiti Sjenokoš.

CETINJE 10. (Kor.) V interpelaciji, ki je bila večeraj podana v narodni skupščini z zadevi dogodka ob meji, se vprašuje, ali je res, da je Avstro Ogrska siloma zavzela Sjenokoš in kaj misli ukreniti vlada. Vlada ni odgovorila na interpelacijo, ker ministrski predsednik ni bil navzoč v seji.

PARIZ 10. (Izv.) Črnagora se je obrnila na Rusijo, da bi v zadevi dogodka ob avstrijski meji posredoval na Dunaju ruski dunajski veleposlanik. Črnagora zahteva mešano komisijo, ki naj preišče stvar, in vztraja pri tem, da je po avstrijskih četah zasedeno ozemlje črnogorska last.

Volitve v bolgarsko sobranje.

Vlada zmaga za malenkostno večino.

SOFIJA 10. (Kor.) Uradno se poroča: Skoraj popolni izid volitev se glasi: 126 vladnih pristašev, 51 pristašev kmetske zveze, 26 demokratov, 9 reformiranih, 9 doktrinarnih socialnih demokratov, 7 pristašev Gešova, 3 pristaši Daneva in 3 radikalci. Nekaj izprememb se izvrši v volilnih izidih v sofijskem okrožju, ki se niso ugotovljeni, ki pa bodo najbrž v prilog opoziciji, ki bo imela 119 mandatov od skupnega števila poslancev, katerih je 245.

SOFIJA 10. (Kor.) „Bolgarska brzojavna agencija“ poroča: Po dopolnilnih poročilih imajo pristaši vlade 128 mandatov, 117 pa jih je pripadlo opoziciji.

Število socialističnih poslancev je znatno padlo. Prej so imeli 38 mandatov. Število demokratov se je podvojilo.

SOFIJA 10. (Izv.) V vladnih krogih vlada veliko razočaranje vsled izida volitev. Vlada večina je tako majhna, da vlada ne bo mogla računati z rednim de-

lovanjem sobranja. Vladna pozicija je tem slabša, ker je 40 vladnih pristašev iz novih pokrajin izvoljenih skoraj izključno le od Turkov. Ministrski predsednik Radoslavov dela na to, da bi pridobil agrarce za koalicijo, kar pa agrarci odklanjajo.

Nova izzivanja Srbije.

DUNAJ 10. (Izv.) Današnja „Reichspost“ priobčuje članek od posebne strani, ki je očitno oficijoznega značaja in v katerem pravi: Avstrija bo vzdrževala protektorat nad katoliškim prebivalstvom bivšega turškega ozemlja toliko časa, dokler ne bo sklenjen konkordat med Srbijo in Vatikanom. Toda tudi potem, ko se sklene konkordat, si pridrži Avstrija pravico nadzorovanja, kako bo Srbija izvrševala določbe konkordata.

V političnih krogih je ta članek napravl silno mučen vtisk in se smatra splošno za popolnoma nepotrebno provokacijo Srbije.

Vladna kriza v Italiji.

RIM 10. (Kor.) Danes dopoldne ob 10 se je sestel ministrski svet, ki je trajal tri četrt ure. Z ozirom na parlamentarni položaj se je sklenil odstop ministrstva. Ministrski predsednik Giolitti je šel ob 11 dopoldne v Kvirinal in je naznanil odstop vlade kralju.

Nova nemška brambna predloga.

BEROLIN 10. (Izv.) V parlamentarnih krogih se zatrjuje, da namerava vlada predložiti parlamentu novo brambno predlogo, v kateri bo zahtevala 500 milijonov mark za novo oborožitev topništva.

Sazonov ne odstopi.

PFTROGRAD 10. (Izv.) „Den“ piše, da zaenkrat ni verjetno, da bi odstopil Sazonov; če bi pa odstopil, pa ni nobene drugega ruskega diplomata, ki bi mogel stopiti na njegovo mesto, nego samo sedanji ruski poslanik v Belgradu, Hartwig.

Albanski ministrski predsednik na Dunaju.

DUNAJ 10. (Kor.) Turkhan paša je prispel na Dunaj. Zajtrkoval je pri grofu Berchtoldu in potem konferiral z italijanskim poslanikom. Zvečer se je odpeljal v Trst, odkoder odide v Drač.

Proti italijanskemu divjaštvu na Revoltelli.

DUNAJ 10. (Izv.) Za jutri je sklican shod vsega jugoslovanskega dijaštva brez razlike strank v svrhu protesta proti nasilju italijanskega dijaštva na tržaški trgovski visoki šoli Revoltelli proti jugoslovanskemu dijaštvu. Pripravljene so zelo ostre resolucije.

Nadzorovanje izseljevanja.

DUNAJ 10. (Izv.) Notranje ministrstvo je s 1. dnem meseca marca ustanovilo centralni urad za nadzorovanje izseljevanja. Organi tega urada imajo pravico od vsakega tu- in inozemca zahtevati, da se izkaže, kdo je in s čim se preživ-

II.

Pot k sreči.

— Monseigneur, — je začel zopet Sauvageon po kratkem prestanku, — ali mi nimate ničesar odgovoriti na vse to?

— Nočem vam prikrivati, — je odgovoril Lascars, — da bi bil morebiti pripravljen, spraviti vas zopet na pot sreče, toda samo pod enim pogojem. Ali znate molčati?

— Molčim kakor grob in sem, če je treba, mutast, kakor riba.

— Ali imate veselje do dela?

— Če si morem z delom zaslužiti denar, da.

— Ali ste zmožen vdanosti in zvestobe napram svojemu gospodu?

— Vdan in zvest znam biti, da bi žrtvoval svoje lastno življenje.

— Dobro je. Kakor se mi zdi, vam tudi ne dostaja inteligence?

— Monseigneur, sicer ne gre, da bi se sam hvalil. Že v moji mladosti so me imeli za zelo prebrisanega dečka. Morebiti imam sedaj preveč ali pa premalo pameti; o tem pač sam ne morem izrehati sodbe.

— Potemtakem ste tudi skromen?

— Monseigneur, skromnost je moja najlepša čednost, prav gotovo.

— Dobro. Mislim, da vas bom mogel uporabljati in da se sporazumeva prav lahko. Če hočete stopiti v mojo službo, vam obljubim, da poskrbim za vašo bodočnost. (Dalje).

PODLISTEK.

Rdeči mlin.

Roman. Spisal Xavier de Montépia.

Neslišno je stopil iz hiše tja k stopnicam ki so vodile k vodi. Na zadnji stopnici je videl klečati nekoga, ki je zelo pridno pilil verigo, s katero je bil privezan Lascarsov čoln.

— Smrt božja! — si je mislil Lascars, — ta lopov gotovo ni prvokrat na tem delu. Kako mirno dela!

Obenem se je potihoma približal tatu in ga pograbil z obema rokama tako trdno za vrat, da mu nikakor ni mogel uiti.

— Možakar, le ne upiraj se, če ti je življenje ljubo. Jaz sem oborožen in se ne bom obotavljal prav nič, če bo treba, da tudi uporabim orožje!

— Za božjo voljo, ljubi moj gospod, — je odgovoril po vsem telesu tako zelo trepetajoči tat, da mu je pila padla iz rok, — imejte usmiljenje z menoj. Ubog družinski oče sem s stradaljočimi otroki, brez dela, in sem si hotel izposoditi od vas čoln samo za to noč, da bi šel lovit ribe. Jutri zjutraj bi ga vam bil prav gotovo zopet priveslal nazaj semkaj.

— Ta glas mi ni popolnoma neznan, — je dejal Lascars sam pri sebi. — Brez dvoma ga ne čujem sedaj prvokrat. Pre-

pričati se moram takoj. Vi trdite torej, da ste pošten človek in da ste padel v nesrečo. Pridite z menoj in mi povejte, kako se je zgodilo vse to.

— Monsieur, pa me vendar ne mislite umoriti?

— Jaz da bi vas umoril? Ne, ne, nisem tak ljudožerec. Pojdite le brez vse skrbi za menoj. Vaše življenje ni prav čisto nič v nevarnosti.

Ko je Lascars stopil s tatom v svojo sobo, ga je postavil v kot, napel petelina na pištoli in potem hitro našgal luč. Ko se je posvetilo, sta si oba pogledala v obraz in začudena vzkliknila. Izpoznala sta se.

— A, glej, glej, mojster Sauvageon!

— Naš naročnik od onega večera, — je zamrmral Sauvageon, s čigar lica je naenkrat izginil ves strah. — Na moja besedo, monseigneur, — je izpregovoril glasno in predrzno, — veseli me, da ste vi in ne kdo drugi. Kakor nalašč! Ali veste, da ste mi še dolžni neko odškodnino?

— Kaj? Jaz da bi vam bil dolžan kako odškodnino?

— Gotovo! Toda začniva pri začetku. Pravkar ste me vendar naleteli na nekem delu?

— Na lepem delu! Ukrasti ste mi hotel moj čoln. Tat ste, navaden tat!

— Da, danes sem tat, toda še pred par dnevi sem bil pošten človek, v posesti dobičkanosnega posla in imetja, ki vsaj za-

me ni bilo tako brezpomembno. Sedaj je vse to nepovrnljivo izgubljeno. Nimam več svojega krčmarskega posla, niti nimam imetja, moral sem postati tat, in na vsem tem zadeva krivda edino le vas.

— Neumnost! Kakor se mi zdi, ste izgubili pamet.

— Ne, tega ne! Pameti nisem izgubil, vsaj dosedaj je še nisem. Toda poslušajte me dalje.

Sauvageon je povedal nato, kaj se mu je vse zgodilo v zadnjem času, kar se ni sta več videla z baronom, vso svojo veliko nesrečo.

— Mislim, monseigneur, da sedaj pač uvidevate, — je zaključil nekdanji krčmar povest o svoji nesreči, — da ste edino le vi kriv vseh teh grozovitih udarcev uode, ki so me zadeli tekom ene noči, in to le zato, ker sem se tako vneto, da preveč vneto zavzemal za vašo stvar. Da ni bilo onega nesrečnega napada, bi bil še sedaj srečen in pošten človek, kajti bil sem res pošten in sem si prisegel, da bom vedno. Kaj sem pa sedaj? Revez in zlikovec. — Monseigneur, kaj ne, da boste pravičen napram meni in mi ne odrečete odškodnine za moje izgube.

Lascars je poslušal to povest z vso pozornostjo in z lahkim usmevom na ustnicah. Ni pa odgovoril ničesar, temveč je očitno premišljeval vse to, kar mu je povedal Sauvageon.

lja. Pazili bodo, da se ne bo kršila vojaška dolžnost, in ščitili izseljence pred izrabljanjem.

Zopet špijonaža.

DUNAJ 10. (Izv.) Pred dunajskim garnizijskim sodiščem je bil danes nadporočnik 4. huzarskega polka, Artur Jacob, obsojen v degradacijo in v težko poostreno ječo 17 in pol leta.

Konec generalnega štrajka v Rimu

RIM 10. (Izv.) Z ozirom na zagotovitev vlade, da ostanejo v zadevi bolniške oskrbe v veljavi stare določbe, je delavstvo sklenilo, da se povrne na delo. Po shodu, na katerem je bil sprejet ta sklep, je delavstvo demonstriralo po mestu. Prišlo je do spopadov s policijo, ki je začela streljati na množico, ki je metala nanjo kamenje. Na obeh straneh je bilo več ranjenecov. Končno je policija razkropila množico.

Italijanski zrakoplov na avstrijskih tleh.

ROVERETO 10. (Izv.) Italijanski zrakoplov „Sam“, ki se je dvignil večeraj v Milano, je prispel danes pri Borghetto na Tirolskem na avstrijska tla. Avstrijske oblasti so zaplenile v ladji se nahajajoče merilne priprave, instrumente, zemljevide, knjige, fotografske aparate in plošče. Zrakoplovca inženir Crosti in tovarnar Gioli sta bila na okrajnem glavarstvu zadržana, a so ju nato izpustili v svo bodo.

Grški moratorij. Tobačni monopol.

ATENE 10. (Izv.) O koncu moratorija v novih grških pokrajinah se še ni sklenilo nič, gotovo pa se moratorij ne konča pred sredo meseca aprila. — Grška vlada namerava uvesti tobačni monopol, ki se bo raztezal čez vso Grško.

Volitve na Španskem.

MADRID 10. (Kor.) Po uradnih poročilih je bilo dosedaj izvoljenih 199 konservativcev, 55 liberalcev, 21 radikalnih republikancev in socialnih demokratov, 8 neodvisnih, 19 regionalistov, 7 reformiranih socialnih republikancev, 4 katoliki in 5 junistov. Iz 38 okrajev izid še ni znan; v 9 okrajih se mora volitev po noviti.

Velikanski izgredi angleških sufragetk.

LONDON 10. (Kor.) Svoji je bila v Glasgowu aretirana voditeljica sufragetk, g. Pankhurstova. Po pripovedovanju policijskih uradnikov so bili izgredi ob pritiku aretacije gospe Pankhurstove najbolj divji, kar jih je bilo kdaj v sufragetskem gibanju. Policija je morala zavzeti podrtino, ki je bila zavarovana z bodičasto žico, ki pa je bila skrita za nastavljenimi cveticami. Zenske so se branile z vsemi, kar jim je prišlo v roke. Metale so stole na policijo. Policija se je končno morala braniti s svojimi gorjaci, a ženske so nato napadle še bolj besno. Dve zdravnišči ste v bližini obvezali okrog dvajset ranjenek. Pozneje so sufragetke napadle osrednjo policijsko postajo. Tudi tamkaj je prišlo do divjih prizorov, ko je policija peš in na konjih začela razganjati občinstvo. Gospo Pankhurstovo, ki je že začela odklanjati hrano, so večeraj prepeljali v London.

Poulični boji med policijo in brezposelnim delavstvom.

SACRAMENTO (Zed. drž. sev. ameriške) 10. (Izv.) Med množico delavstva, ki jih je odpustilo industrijsko podjetje Wehlt, in ki je štela okrog 600 oseb, in policijo, ki je bilo okrog 300 mož, je prišlo do strahovitih bojov. Policija je namreč aretirala voditelja delavstva Kellyja in 12 delavcev zaradi potoptstva, kar je delavstvo silno razburilo. Ko je policija odredila, da se mora delavstvo razkropiti, je par sto delavcev res odšlo, ostali pa so se ustavili policiji, ki jih je začela razganjati s svojimi palicami in pobila po tleh vsakogar, ki ni takoj ubogal. Končno so poklicali gasilce, ki so začeli vodo brizgati na delavstvo in so je tako popolnoma razgnali. Veliko število delavcev je obležalo z razbitimi glavami na ulici.

Nemci in princip enake pravice.

Neki Markvard je priobčil v graškem ultra-šovenističnem »Tagblattu« članek, naperjen proti — slovenskemu narodnemu šovenizmu. Ta članek nam nazorno in v polni luči kaže propadlo moralno kvaliteto, padlo do perversnosti, nemške poli-

tikujoče duše. Že dejstvo samo, da list, ki je glasilo najskrajnejša nemškega narodnega šovinizma, najneusmiljeneje brezobzirnosti do vsacega drugorodnega elementa, očita drugim, in sicer prav tistim, ki jih preganja s krutostjo tistih nekdanjih germanov, ki so se odevali v medvedje kože: že to dejstvo samo nam kaže dušo tega nemštva v pravi luči, v vsej njeni pokvarjenosti. Fenomen je to, ki vzbuja v človeku strmenje, ker enostavno ne more umeti, od kod ti ljudje jemljejo poguma, da ob svoji črni in po krivici, ki so jih že in jih zagrešajo na škodo drugih neprestano, dan na dan, proti principom najelementarnejše pravičnosti, proti zakonu in proti morali — druge obsipujejo z očitani radi preteznega nasilstva in krivičnosti?! Tako je, kakor če bi matrikuliran zločinec, ki je v neprestanem konfliktu s kazenskim zakonom, hotel soditi o moralnih kvalitetah drugih ljudi! Vsakdo bi rekel, da je to predrznost, kakršne je zmogel edino le pokvarjen, propal človek — brez sramu.

Članek v graškem »Tagblattu« se zgraja torej nad krivičnostjo Slovencev nasproti Nemcem v naših slovenskih pokrajinah. Povod za to nesrammohinavsko jeremijado mu je dal šolski zakon, ki ga je sklenil deželni zbor kranjski. Posebno ga je razlutila določba v tem zakonu, da je v narodno mešanih krajih ustanoviti manjšinske šole, čim se je pokazalo v petih letih povprečno 20 šoloobveznih otrok tiste narodnosti, ki je v manjšini. In potem še določba, da morajo biti učitelji v takih kradolobci sta ga razlutili, ker vidi v njima jih večji obema deželnima jezikoma. Ti drzen atentat proti nemštvu na Kočevskem! Atentat da je to na tiste učitelje, ki znajo samo nemški, da si jim je — nota bene — poučevati tudi manjšino otrok slovenske narodnosti.

Ne spuščamo se v meritorno razpravo o veljavnosti in umestnosti teh določb. To puščamo na strani. Na mislih nam je samo vprašanje, ali je ravno tisto Nemštvo, s katerim je naš element v težkih bojih za svoj obstanek, za vsako dušo in za vsako ped svoje zemlje, upravičeno, da prihaja s takimi pritožbami, jeremijadami in farizejskim očitanjem kruto užaljene — nedolžnosti? Niti sence take pravice nimajo. — Zapravili so jo temeljito z vso svojo prakso v postopanju s Slovenci povsod tam, kjer imajo moč v rokah, kjer naj bi bili oni obzirni in pravični! Kdor tako postopa, kakor postopate nemški večini s slovenskimi manjšinami na Stajarskem in Koroškem, kdor ustvarja in z vsemi možnimi sredstvi ohranja razmere, ki se po vsej pravici stavljajo v paralelo s turškimi, ali pa so celo po svoji krutosti še pod temi poslednjimi: ta naj pač ne prihaja s tožbami radi postopanja Slovencev z Nemci na — Kranjskem, tudi če bi bile te pritožbe upravičene. Ali niso. Zal, da niso! Odkriti bodi povedano!! Nasproti taki krutosti, kakor jo izvajajo Nemci na Stajarskem, a posebno na Koroškem, bi bilo kompaktnemu slovenskemu prebivalstvu na Kranjskem v dolžnost, da pušča na strani vsako občutljivost, vsako moraliziranje in vsako sentimentalnost, ter da se postavi na stališče: zob za zob — na debelo nakovalo debelo kladivo! Če oni ne dajejo pardona tretjinama prebivalstva na Stajarskem in Koroškem, če oni nastopajo proti Slovincem vedno le z zavijanimi rokavi in z gorjaci v roki: je Slovenstvo na Kranjskem tem bolj dolžno, da sleče glave-rokavice nasproti nemški, manjšini na Kranjskem, ki tvori, da ali ne, komaj 5% vsega prebivalstva v deželi. Ako bi si domače prebivalstvo in njega politična vodstva na Kranjskem, na Primorskem in tudi v Dalmaciji vzela v pravilo princip zob za zob, bi to sicer ne odgovarjalo idealnemu naziranju o medsebojnem življenju narodov, ali — zdravo bi bilo! Kaj koristi vse moraliziranje, ko pa nas uče izkustva, ko nas uči vsakdanja nemška praksa, da jih mehko na naši strani le še bolj podžiga h krutosti proti nam?!! Vsako pa vsako proti nam?!! Ako bi na vsako palico, ki pada po hrbtih naših rojakov, ki žive in trpe pod nemškim stopalom, odgovarjala palica po nemških hrbtih tam, kjer imamo mi moč, ali bi jo vsaj lahko imeli, bi ti udarci morda vendar nekoliko ohladili nemški furor in njegovo kruto objestnost, ki pač kriči o krivici, če hočejo Slovenci ščititi svoje narodne manjšine, ki pa istotako kriči o krivici, če kaka njihova manjšina ne vemo kje pod solnce ne uživa popolnega narodnega prava in ako se jej ne dajejo vsa sredstva v ohranitev nje nemške individualnosti. Saj vidimo v Trstu! Ker ne morejo zahtevati od občine,

pa jim daje država toliko šolstva, da so popolnoma nasičeni. In pri tem zahtevajo še vedno več — za vsako mrvico, ki jo daje država avtohtonemu, v tisočih živčnem slovenskemu prebivalstvu, zahtevajo Nemci, da si so le kolonija, bogato odškodnino, in se nič ne menijo za dejstvo, da s tem silijo državno upravo k postopanju, ki je v navskrižju z državnim zakonom. So pač tako razvajeni, da vidijo v privilegijih svoji — pravico! Zase zahtevajo privilegije, drugim pa ne dajejo niti tega, kar so dolžni dajati po najelementarnejši pravičnosti in po zakonu!! Nasproti taki praksi je na naši strani naša pretirana pravičnost in sentimentalnost naravnost zločin — samoubijanje in zadnji čas je, da bi začeli naši rojaki uveljavljati prakso retorizije, vračanja z isto mero.

Klasična pa je grožnja, s katero zaključuje ta Markward svoja farizejstva, češ:

»Ali ne prihaja slovanskim voditeljem na misel, da bi mogli tudi Nemci kdaj izgubiti potrpljenje in vračati Slovincem na Stajarskem in Koroškem, kar zagrešajo ti-le na škodo Nemcev na Kranjskem, kajti za narodno zavest ne tvorijo deželne meje več nikakih črt, ki bi ločevale.«

Prvi hip, ko smo prečitali to grožnjo, nam je zastala sapa, ker človeka mora trpeti drznost, kakor tu nastopa volk s skromnostjo preganjanega — jagnjeta. — Potem pa smo bili zadovoljni, kajti dal je našim rojakom zdravega pouka, da nas deželne meje ne ločujejo, poklical jim je v opomin dolžnost, da krepko in brezobzirno začno posezati preko Karavank v narodno orabmo koroških Slovencev!! Se več: omogočil nam je, da zaključimo ta izvajanja z noto zadovoljstva žnjim. Prosimo ga, naj deluje na to, da Nemci začno praktično izvajati njegovo grožnjo: da začno vračati koroškim Slovincem, tisto mero dobrot, ki jo uživajo Nemci na Kranjskem, da dovoli koroškim Slovincem tisto mero politične moči, ki jo ima nemštvo na Kranjskem!! To morejo tembolj — ponavljamo to — ker Nemci na Kranjskem tvorijo le 5% manjšino, dočim tvorijo Slovenci na Koroškem tretjino prebivalstva v deželi. Nemci napravijo še vedno dobro kupčijo, če bodo dajali nad 30% na Koroškem toliko, kolikor bodo dobivali 5% Nemci na Kranjskem.

Torej, gospod Markward: zastavite svojo besedo in svoj vpliv! Če vam bo pri tem sreča mila, postanemo lahko še — dobri prijatelji!!

Ali hojimo se, oprostite, da vi tudi ta princip modernega nacionalizma, da namreč deželne meje ne smejo ovirati snovanja narodne skupnosti, puščate veljati le za Nemce in da bi na slovenski strani na vse tiste, ki hočejo praktično izvajati ta mo dorni princip, najraje nagnali vse državne pravdnike in vse orožnike!! Gorje vsakomur, ki mu je usoda odvisna od nemškega naziranja o pravici in pravičnosti!

Revoltella.

Na spomenico jugoslovanskih slušateljev trg šole »Revoltella« v Trstu je naznanil ravnatelj šole dr. Savornjan v navzočnosti tajnika dr. Spadona zastopnikom jugoslovanskih slušateljev, da so izjavili zastopniki italijanskih slušateljev »Revoltella« pod častno besedo:

1. da ne bodo motili predavanja;
2. da bodo v polni meri spoštovali našo narodnost;
3. da bodo v bodoče predložili vsako kontroverzo, ki bi nastala v zadevah šole, v razsojo ravnateljstvu.

Istotako je izjavil ravnatelj, da jamči za svojo osebo za mir in red. Glede zahtevanega zadoščenja je pa odgovoril, da ne more ničesar ukreniti, ker je izjavil kuratorji šole, da sicer obžaluje incident, a ne smatra potrebno uvesti disciplinarne preiskave (!)

Z ozirom na dane garancije so sklenili jugoslovanski slušatelji »Revoltella« pohajati zopet predavanja, a so obenem naznanili ravnateljstvu, da si poiščejo zadoščenje drugim potom. jugoslovanski slušatelji »Revoltella« so namreč sklenili, da vložijo proti italijanskim dijakom kazensko tožbo. Do tega koraka so bili tembolj prisiljeni, ker so šli italijanski dijaki v svoji nesramnosti tako daleč, da so v nedeljskem »Piccolo« izjavili, da odgovarjajo »Piccolu« obrekovanja »punto per punto« resnici.

S svojim energičnim nastopom so naši dijaki dosegli popoln uspeh. Laški dijaki, ki so jim bili zaklicali: »o fora lori, o fora noi!«, so morali izpoznati, da

bi žaljenje slovanskih dijakov in slovanske narodnosti moglo imeti usodne posledice. Govorilo se je namreč že o definitivnem zaključenju te šole za tekoče leto. Vsled tega so svojo korajžo spravili zopet v žep in dali potrebne garancije za nemoteno nadaljevanje predavanja.

Danes so se jugoslovanski dijaki tudi res udeležili predavanja.

Zadnjo besedo pa ima še sodišče, ki pouči, o tem smo prepričani, laške dijake še bolje, da se ne sme nekaznovano žaliti naš jezik.

Jugoslovansko dijaštvo tržaško je prejelo še sledeče brzojavne pozdrave:

ZADAR 9. Prvim pozdravom bratskom društvu izrazujemo ogorčenje nad postopkom protivnika. Upiremo pogled u Trst, to predzide jugoslovanstva. Kocka je pala: naprijed. — Hrvatski akademski klub.

INOMOST 9. Iskreno pozdravljamo Vaš osnutak. Ustrajte nadalje v odvažnosti i nepokolebivo u obranu svojih ideala, časti i poštovanja našeg jezika. Bez Trsta nema Jugoslavije. — Akad. omladina »Velebica« i »Zmaj«.

ZAGREB 11. (Kor.) Včeraj popoldne se je vršilo na vseučilišču protestno zborovanje vseučiliškega dijaštva proti dogodkom na Revoltelli. Sprejeta je bila tudi resolucija za reciprociteto zagreškega vseučilišča z avstrijskimi.

Domače vesti

Politično društvo »Edinost«. Danes popoldne ob 3:30 odborova seja v prostorih »Slovanske Citalnice«. Vabljeni so vsi odborniki, namestniki in dež. poslanci, da se seje gotovo udeleže.

Odlikovanje. Cesar je podelil ravnatelju pomožnih uradov na tukašnjem c. kr. finančnem ravnateljstvu, gosp. Oskarju Schreyu, zlati zaslužni križec s krono. Čestitamo!

Nov slovenski list v Trstu. Z datumom večerajšnjega dneva je izšla prva številka »Jugoslavije«, večernega dnevnika, ki mu je urednik gosp. Andrej Munič. Iz programa, ki ga objavlja list na uvodnem mestu, posnemamo glavni dve točki: list stoji na stališču, da morajo imeti tržaški Slovenci v interesu narodne ohrane le eno oficijelno politiko, in podarja narodno enotnost Jugoslovancov ter misel združenja Jugoslovancov v eno upravno državno-pravno skupino v mejah federativne habsburške monarhije — popolnoma naš program, kar velja tudi za tretje načelo: demokratičnost, ki je sicer ne istovetimo z narodnostjo, s katero pa je in mora biti prevečeno vse naše narodno delo. »Jugoslavija« hoče biti, po svojih zatrdilih, pred vsemi le informativni list, ki pa bo o političnih stvareh tudi izražal svoje mnenje, toda vedno v mejah one discipline, ki jo morajo slovenske vrste v Trstu ohraniti v interesu narodne celokupnosti.

Tržaško nemštvo se je v zadnjih časih začelo z neko vztrajnostjo porivati v ospredje političnih dogodkov v Trstu, da se mora vsakdo, ki ima le količjak pojma o tem tržaškem nemštvi, naravnost čuditi, kako si upa peščica ljudi, ki so le gostje v tuji hiši, ponášati na tak način. Znani so našemu občinstvu tržaški dopisi v raznih graških in dunajskih nemških listih, saj smo se v našem listu večkrat bavili žnjimi in smo tudi vselej pripominjali, da je pisec teh dopisov neki Hellmut Hütter, urednik tržaške poluradne in po vladi vzdrževane »Triester Zeitung«, ki je prav po vplivu tega Hütterja dobila čim dalje tem jasnejše nemškonacionalno, ali pravzaprav vsenemško lice. Kako je potem prišlo, ne vemo; dejstvo pa je, da je dne 8. t. m. izšla v Trstu prva številka novega nemškega tednika »Triester Wochenpost«, ki mu je urednik isti Hellmut Hütter. Kakor smo čitali to ime, smo tudi vedeli, kak je program novega lista. — »Tržaški Nemci so predstraža nemškega dela in nemške pridnosti in njihova dolžnost je, da ohranijo pomen svojega plemena na obali Jadranskega morja. Združeni morajo z energično realno politiko varovati nemške interese ob Adriji, ki jih ogražava dvigajoče se Jugoslovanstvo, ki se v svojem programu popolnoma krije s panslavizmom. Ne samo prodiranje Jugoslovancov, temveč vsaka nadaljnja oslabilitev primorskega italijanskega elementa v korist Jugoslovanom škoduje in spravlja v nevarnost Nemce.

Osramova poluwatna žarulja

Novo električno jako svijetlo

600 do 3000 svijeća, za unutarnju i vanjsku rasvjetu. Naknada za kružne svjetiljke. Netreba više izmjenjivati ugljena! Jednostavna i jeftina uvedba!

Dobiva se v Trstu pri tvrdki R. DITMAR, Gebrüder Brunner, Piazza del Ponterosso štaviika 1.

Logična posledica tega načela je odkrito prijateljstvo z Italijani, ki naj ohrani se-
verovzhodni obali Adrije italijanski značaj
ter zagotovo nemški obstoj v Primorju in
razvoj gospodarskih zvez z nemškim
ozadjem. Prosta mora biti Nemcem pot
do morja. — To je program, ki ga po-
znamo že zdavnaj, ki pa so ga tržaški
Nemci jasno izpovedali šele ob zadnjih
občinskih volitvah, a ga je sedaj povzela
tudi „Triester Wochenpost“. Mislimo, da
nam ni treba na dolgo in široko razkri-
jati tega programa, saj je vendar znano
vsakemu Slovincu, prav gotovo pa vsa-
kemu tržaškemu Slovincu, da tržaški
ekspozituri vsenemštva ne gre za prav-
nič drugega, nego da bi nemštvo s po-
močjo Italijanov pritisnilo ob tla v Trstu
avtohtono slovenstvo in potem samo sto-
pilo na njegovo mesto. Uničiti je treba
slovensko stražo ob Adriji, potem bi bila
Nemcem res prosta pot do morja. Črivo
italijanstvo bi se potem pač le malo časa
moglo upirati mogočnemu germanskemu
navalu, ki ga sedaj, vključno s svojim boju
proti italijanskemu šovinizmu, vendar
uspešno zadržujemo mi Slovenci. Kolikor
poznamo tržaške Italijane, se dajo prav
radi opehariti po vsakomur, ki ima na
jeziku prokletstvo za nas Slovence, in
zato smo tudi prepričani, da najde Hell-
mut Hütter s svojo „Triester Wochen-
post“ v tržaški in izven-tržaški laškoli-
beralni kamri svoje najboljše prijatelje.
Nas in našega dela za obrambo naše ju-
goslovanske postojanke ob obali Adrije
pa tudi ta najnovejši izraz vsenemške-
italijanskega pobratimstva ne spravi s
poti, ki jo imamo začrtano pred seboj.
Kolikor je le v naših močeh, storimo vse,
da nad jugoslovanskim Trstom ne bo
nikdar plapolala črno-rdeče-žolta vsenemška
zastava, ki jo razvijajo tu na naših tleh,
z naših zaslepljenih sosedov pomočjo,
njihove in naše skupne lasti lačni tuji
objestneži!

**Poročilo o snočnji seji mestnega
občuskega sveta** smo radi preobličili
druga gradiva morali prihraniti za
jutri.

In Irredente ni! Z ozirom na vče-
rajšnji članek pod gornjim naslovom smo
naprošeni od kompetentne strani, naj kon-
statiramo, da informacije zagrebškega lista,
v kolikor se tičejo magistrata, ne
slone na dejstvih. Pač pa je gotovo, da je
obisk „Quarte“ izostal radi manifestacij, ki
jih je bilo pričakovati in ki bi bile kom-
promitirale — marsikaj!

„Piccolo“ pričakuje — čudeža! „Il
Piccolo“, pozdravlja nemški „program“,
objavljen v novoustanovljeni „Triester
Wochenpost“, z radostjo in pokanjem
iz topičev. Pada mu pa vendar grenka
kapljica v čašo radosti. In kanil mu jo je
dober prijatelj, onor. Candussi Giardo, ki
v „Vita italiana all'estero“ (Italijansko živ-
ljenje v inozemstvu) izreka bojazen, da je
ta nova orijentacija nemške politike v
Trstu prišla — prekasno. In to zato, ker
vpliv Nemcev v državni kompleksu
pada! Nemci da bi bili že poprej morali
začeti s tako politiko. Nu, tolaži se: vsa-
kako je bolje kasno, nego nikoli! Če tudi
ne bodo mogli bogve koliko pomagati Ita-
lijanom v boju proti Slovanom, nekaj pa
bo vendar le. Nekaj nemške pomoči je
vendar le bolje, nego indiferentizem, ki je
„z zaprtimi očmi pričakoval pangerman-
skih čudežev“. Nemci naj torej —
tako prosi „Piccolo“ za božjo voljo —
vsaj toliko, kolikor še morejo! „Ker je že
kasno, ne bo sicer dosti, a nekaj bo ven-
dar-le!“

Nu, ker je že „Piccolo“ pokadil Nem-
cem pod nos pričakovanje čudežev, bodi
mu povedano, kaj bi bilo največji čudež
in kdo ga pričakuje! Največji čudež bi
bil, če bi Nemci res kedaj postali iskreni
prijatelji Italijanov, če bi jih kedaj nehali
izrabljati v svoje nemške namene! To bi
bil največji čudež. Ali res veruje „Pic-
colo“ v nastop tega čudeža? Veruje naj
nam, da ga ne doživi nikoli! Pride čas,
ko bo videl, kako je prišel s pohlevnega
dežka pod — naliv z viharjem.

Popravljamo. — V najnem predlogu
dra. Gregorina treba v zadnjem odstavku
druge kolone popraviti tiskovno pomoto
v smislu, da bi bilo umestno odne-
hati od takozvanega regulativa za podpore
v bedi, ker v včerajšnjem izdanju je po-
grešeno: ni bilo umestno.

Trgovci z jest-inami. Danes v sredo
ob 9 zvečer bo neko zelo važno posve-
tovanje in sicer v prostorih Trgovsko
izob. društva v ul. Sv. Frančiška št. 2.

Predavanje. Na povabilo slov. akad.
fer. društva „Balkan“ v Trstu bo preda-
val danes v „Delavskem domu“ (ulica
Madonnina št. 15) g. dr. Tuma iz
Gorice o militarizmu. Prijatelji društva
dobrodošli! Začetek ob 8:30 zvečer.

Preko pet mesecev ni bilo v Trstu
nobene večje glasbene ali pevske prire-
ditve. Tržaško občinstvo gotovo sedaj
rado zopet pride na glasbeni večer,
ki ga priredi tukajšnja podružnica „Glas-
bene Matice“. Da bo obisk lažje omogo-
čen vsakomur, je odbor določil nizke,
ljudske cene. Spored, ki ga še priobčimo
v prihodnjih dneh, bo zelo raznoličen in
bo obsegal instrumentalne in vokalne
točke ter obenem pokaže, da se na
glasbenem zavodu naše Glasb. Matice
dela resno in v raznih panogah glasbe in
petja. Sicer pa so že dovoljno jamstvo za
resno stremenje tega zavoda in za
resnost in izbranost sporeda glasbenega
večera imena voditeljev in učiteljev, pred
vsemi ravnatelja glasbene šole, gosp. V.
Sonca, ki poleg smotrenega pouka v
klavirju v družbi več sodelavnikov vodi
solopetje, nadalje nam dobroznane kap-
elnika g. Teplyja, ki je organiziral v
zavodu orkester na lok in kvartet na
lok, ter slednjič gosp. Waschteta, ki vodi
mnogobrojni (preko 100 gojencev) zborov
naraščaj.

II. Čatev večer, ki ga je priredila
minole sobote Ciril-Metodova podružnica
v Rojani v dvorani tamkajšnjega Kon-
sumnega društva, je vspel še lepše, nego
njegov prednik: po udeležbi, po izvajanju
raznovrstnega programa, po vselem raz-
položenju, ki se je stopnjevalo od točke
do točke, in menda tudi po finančijem
vsepu. Občinstvo, ki je zasedlo vso dvo-
rano in stranske prostore, se je res naj-
izborneje zabavalo, kajti zabave je bilo res
obilo za vsak ukus.

G. Rumpelj je zapel več solo-spevov:
eno Subertovo, eno rusko in neko drugo.
Ugajala je najbolj ruska. G. Rumpelj se
je izkazal izbornega pevca, ki nima le
lepo donečega glasu, ampak tudi dobro
šolo. — Gospod Rožanc je sviral na vi-
jolino potpourri iz Fausta in je žel fre-
netično aplavz. Ton mu je mehak in pre-
d naša prav dobro. — Gospa Smerkoljeva
Katalan in g. Hinko Martelanc sta pela
duet „Slovo ptic“ tako lepo, da sta mo-
rala ponavljati. Sopran gospe Smerkoljeve
in mehki bariton gosp. Martelanc sta se
harmonično zlivala in spajala v harmonijo,
ki je objemala dušo. Sala „Pri časi kave“,
v kateri so sodelovali: ga. Maša Gro-
mova, ga. Smerkoljeva, ga. Gržinova,
ga. Lavrenčičeva, ga. Rekarjeva, ga.
Rumpeljeva in gospici Stana in Mimi
Pertotova, je izzivala salve smehu, v prvo
zato, ker je teklo gladko, kakor mora teči
šala, v drugo pa tudi zato, ker so dali
stvarci posrečen lokalni kolorit. Med toč-
kami sta izmenjavala zbor „Zarje“, ki se v
zadnje čase kaj lepo dviga pod vodstvom
pevovodje gospoda Premrta, in pa man-
dolistična skupina Viktor Parma, ki se je
ta večer kaj lepo izkazala kakor dobro šol-
an in discipliniran ensemble. — V spred-
nji sobani je bil prirejen kaj ukusen in
bogat buffet, okoli katerega je bil ves
čas najživahnejše vrvenje, ker je vse tiste
sladke reči še bolj sladila ljubeznjivost
naših dam, ki pa so znale biti tudi sitne,
ko je šlo za — denar.

Iz kratka: vseh je bil najboljši in
moremo le čestitati prirediteljem in vsem
sodelavnikom obojega spola.

Služba uradnega sluge je razpisana
pri pomorski vladi v Trstu. („Osserva-
tore“, št. 15, z dne 10. t. m.)

Tržaška mala kronika.

Trst, 10. marca.

Nevarnega ptička je včeraj ponoči spr-
vila tržaška policija na varno. Zasedovala
ga je že dalje časa, a ga nikakor ni mogla
prijeti za vrat, vselej se jej je znal izmuz-
niti. Včeraj ponoči pa so ga vendar zaloti-
li. Videli so ga, da je vstopil v neko raz-
vpiito lišo v ul. Punta del Forno št. 12, kjer
stanuje neka vlačuga po imenu Katarina
Mladović, in v resnici so ga tudi našli pri
njej. Je pa to 24letni Anton Zoré, rodом
iz Splita, človek, ki nima nobenega prave-
ga poklica, če se izvzame — tatinski. Zoré

Sreča v loteriji je zelo redka, zato
naj vsakdo, ki jo hoče poskusiti, ravna
kar najbolj previdno. Previdno ravnati pa
se pravi, kupiti tako srečko, ki mora prav
gotovo enkrat zadeti oziroma, ki ima
svojo denarno vrednost, da se jo v slu-
čaju potrebe zamore prodati ali pa nanjo
dobiti posojilo brez izgube nadaljne igralne
pravice. Kot taka stoji na prvem mestu
turška srečka, katera se glasom današ-
njega oglasa glavnega zastopstva Češke
industrijske banke v Ljubljani zamore na-
ročiti proti mesečnemu odplačilu po samo
K 4.75. Naj nikdo ne zamudi prihodnjega
žrebanja dne 1. aprila t. l., pri katerem
v srečnem slučaju zamore postati bogataš
s 400000 zlatimi franki!

Za pomladno gnojenje

vseh žitnih polj, travnikov, pašnikov, sadnih vrtov in vinogradov je

Thomasova žlindra

ZNAMKA

ZVEZDA

velike važnosti. — **THOMASOVA ŽLINDRA** (znamka zvezda) ima za seboj že
toliko uspehov, da jo rabijo vsi kmetovalci. — Priporoča se vseh tega vsem
kmetovalcem, ki niso gojili dosedaj v spomlad, da to poskusijo. — Radi
morebitne rabe iste, naj se vsakdo obrne na izključnega in edinega zastopnika

Herman Turek & Co.
TRST - Via Sanità št. 8 - Trst.

— ZDRAVNIK —

Dr. D. KARAMAN

specijalist za notranje bolezni in za
bolezni na dihalih (grylo in aco)

ordinuje na svojem stanovanju v Trstu.

Corso št. 12

od 11 1/2 do 1 1/2 in od 4 1/2 do 5 1/2 popoldne.

TELEFON 177/17.

BENEDIKT SUBAN

Trst, ulica del Pozzo št. 20 (Sv. Jakob)

priporoča cenj. občinstva svojo

pekarno in sladščičarn

Večkrat na dan svež kruh. Sprejema se pe-
civo vseh vrst. Vino in likerji v steklenicah.
Postrežba tudi na dom. — CENE ZMERNE.

Proti nervoznosti, telesni šibkosti (v konva-
lescenci, pri lenonem posojanju slasti)
je najboljša redilo

Lecikraton

Isto se je izkazalo uspešno (glasom kliničnih
spričeval), ker vsebuje tudi lecithin in druge
redilne snovi tudi v slučajih Rachitis (an-
gelska bolezen). — V slučajih nevrastenije,
nevrasteničnega glavobla, nespečnosti, epi-
leptične, deluje izborni

BROM — LECIKRATON.

V slučajih malokrvnosti

ŽELEZNATI LECIKRATON

pri pljučnih boleznih pa

GNAJACOL — LECIKRATON

za Asthma in kožne bolezni

JOD LECIKRATON.

V prahu po 100 g in 250 g K 3 — K 840

v tabletah po 25 in 50 kom. K 150 — K 300

Glavna zaloga LEKARNA PIZZUL CIGNOLA Trst

(Corso 14 (Palazzo Traves). — Telefon 2724.

Kupujte Kolinsko cikorijo!

Velika zaloga OLJA

FRAN COSTANTINI

Trst — ulica S. Lazzaro št. 15 — Trst

blizu cerkve Sv. Antona Novega

Velik izbor namiznega olja od 88 stot. liter naprej.

A. Palme & C.o

zaloga steklenin in porcelana, Trst, ul. Campanile 21

Vsled zapretja prodajalne na drobno

veliki popusti cen

na vseh galanterijskih in artistskih predmetih iz porcelane, bisquits in
kovine. Namizne servise in za umivalnike itd.

Gradbena, kulturnoteknična ter zemljemerska pisarna

Ing. J. Skoberne & Ing. D. Gustinčič

Trst

:: ulica Nova št. 32 ::

Trst

Berson

so najboljši
podpetniki !!

je izgnan iz Trsta, a se vendar vedno vrača v Trst, kjer je vedno dovolj primerne- ga »zaslužka«. Ko so ga hoteli aretirati, ni bila stvar tako lahka. Zoré je bil namreč trdno prepričan, da ga je izdala Mladovičeva, in je zato planil nad njo ter je najprej zagrozil, da jo ubije, potem pa jo je pograbil in parkrat pošteno udrihnil. Stražnik, ki je prišel ponj, je nemudoma posegel vmes, toda imel je precej posla, da je ukrotil Zoréta, ki je kakor pobesnel tolkel okrog sebe. Končno ga je odpeljal na staromestni policijski komisariat, od tam pa v zapor. Umljivo je, da je bila vsled tega dogodka pokoncu vsa hiša, kjer stanuje Mladovičeva in da je bilo krika in vika, kakršen je mogoč le v staromestnem blaju.

Podivjan sin, Viktorija Pivkova stanuje v ul. Pasquale Revoltella št. 36. Revica sama nima bogve kaj in se komaj preriva skozi življenje. A še bi šlo tako za silo, da nima sina, ki je prava nadloga zanjo. Ta njen sin, po imenu Hektor, je star že 27 let, torej vendar človek, ki bi mogel sam skrbeti zase, posebno še, ker je zdrav in čvrst. Toda lenuhu ni za delo, temveč hoče živeti lepo na stroške svoje matere, ki mu mora skrbeti za stanovanje, hrano, obleko in vse drugo, ter mu dajati denar, da lahko brez posla popiva s svojimi sebe vrednimi tovariši. Danes dopoldne je prišel Ettore zopet nad svojo mater, naj mu da denarja. Ubožica se je izgovarjala, da za božjo voljo nima niti toliko, da bi mogla izhajati za vsakdanje potrebe, toda sin je le hotel imeti denar in denar. Ker pa ga mu mati le ni dala, je pograbil sekuro in jo zavihljal nad njo, grozeč jej, da jo razseka. Revica je jokala in klicala na pomoč in tako priklicala stražnika, ki je nečloveškega siroveža odpeljal v zapor.

Po nesreči se je zastrupila. V ul. Commerciale št. 328 stanuje neka Marija Delacroce, stara 40 let. Danes popoldne — tako vsaj pripoveduje ona sama, jej je postalo nekoliko slabo in hotela je izpiti neke okropnevalne kapljice, ki jih je imela poleg drugih stvari shranjene v omari. — Prijela pa je za napačno steklenico in namesto zdravilnih kapljic je izpila nekoliko karbolne kisline. Na rešilni postaji so jo rešili vsake nevarnosti. — So pa ljudje, ki pravijo, da se je ta ženska hotela zastrupiti in da se je le skesala potem, ko jo je kislina že nekoliko ožgala in ni imela poguma, da bi jo bila izpila več.

Od vojakov je pobegnil. Danes dopoldne se je potikal okrog pristaniškega kapitanata neki človek, ki se je zdel nekaterim osebam precej sumljiv, kajti kazal je nekaj strah, oziral se je zelo previdno okrog sebe in ni vedel, kam bi se obrnil pravzaprav. Končno ga je opazil tudi stražnik, ki je stopil k njemu in ga povabil s seboj na policijo. Tu se je izkazalo, da je aretiranec 30letni Mate Budinič, rodom iz Velikega Lošinja, ki je pred nekim časom pobegnil od vojne mornarice v Pulj.

Prebrisana sleparja. Jakob in Filomena Utrovičič, rodom iz Omiša v Dalmaciji, stanujoča v ul. della Tesa, sta imela še meseca januarja tekočega leta gostilno v Trstu, ki pa jima menda ni uspevala najbolje. Mislila in mislila sta, kako bi si pomagala in končno sta sklenila, da odrineta v Ameriko iskat sreče. Toda za pot v Ameriko je treba denarja, a tega pa ni bilo dovolj. Kako ga dobiti. Hm, stvar pač ni tako težavna. Gostilno sta imela in za gostilno je treba vina, vina pa je v Dalmaciji dovolj in vinotrčci in vinogradniki tudi ne zahtevajo, da bi se naročeno vino plačalo takoj, temveč radi počakajo par mesecev, samo da spravijo blago v denar. Tako sta torej Utrovičiča naročila pri vinotrčcu Štefanu Matoseviču pri Sv. Lovrencu v Dalmaciji 52 hektolitrov vina, ki je bilo vredno 1501,37 K. Par dni potem, ko je vino prispelo v Trst, ga je Utrovičič prodal pod ceno, češ da ga ne potrebuje, in se potem odpeljal v Ameriko. Žena naj bi pa bila prišla čez nekaj časa za njim. Ker Matosevič le ni dobil denarja za svoje vino, je prišel v Trst, da bi nekoliko natančneje poizvedel, kaj je s plačilom. Tu pa je izvedel, da je vino prodano, da je — prav po domače povedano — temljito osleparjen. Ovadil je stvar policiji, ki je aretirala Utrovičičevo. Ta je sicer zatrjevala, da ne ve nič o vsej stvari, pa so jo vzlic temu pridržali v zaporu. Za Utrovičičem je bila izdana tiralnica. Ima menda na vesti tudi še druga sleparstva.

Uruštevne vesti.

Dunajski akadem podružnica sv. Cirila in Metoda priredi v soboto dne 14. sušca ob 7.45 zvečer v prostorih restavracije „Hamerlinghof“ VIII. Hamerlingplatz, svoj IV. letni zbor. Dolžnost narodnih akademikov je, da se ga polnoštevilno udeležijo.

Vrdeški „Sokol“ naznanja svojim članom in članicam, da se redna telovadba vrši v sledečih dnevih: člani vsak torek, četrtek in soboto od 8.30—10.30.

članice vsak ponedeljek in petek od 8.30—10.30; deški naraščaj v sredo in soboto od 4—5; dekliški naraščaj v sredo in soboto od 3—4. Vsi so naprošeni, da hodijo redno k telovadbi. V tem letu, ko praznuje slovensko Sokolstvo svoje jubilejno leto, upa Vrdeški Sokol, da ne bo zaostajal za drugimi. Torej, bratje in sestre, po začetni poti krepko naprej! Na zdar!

Akademično društvo slov. agronomov „Kras“ na Dunaju priredi v petek 13. t. m. svoj III. redni občni zbor v gostilni „Zum Kleeblatt“ na oglu: Schulgasse Mitterberggasse XVIII. z običajnim dnevnim redom.

Akad. tehn. društvo „Tabor“ naznanja, da je bil na zadnjem občnem zboru dne 7. marca t. l. izvoljen sledeči odbor: predsednik: med. Jože de Gleria; podpredsednik: pblil. Fran Ramovš; tajnik: phil. Ivan Tominec; blagajnik: lur. Anton Trebej; knjižničar: lur. Stanko Perc; gospodar: techn. Anton Plevnik; namestnik: med. Milko Onezda in med. Fr. Dečko; preglednik: lur. Milan Kolar in med. Boris Stajmer.

Slovensko gledališče v Trstu.

V nedeljo, dne 15. t. m., ob 3.30 popoldne kot kronska predstava

„MARTIN SMOLA“.

Zvečer ob 8.14: benefična predstava igralcev domačinov slovenskega gledališča v Trstu. Uprizori se prvič v Trstu krasna narodna igra s petjem v petih dejanjih:

„DOMEN“.

Po Josipu Jurčiču spisal Ivan Česnik.

V tej zares lepi narodni igri sodelujejo vsi naši nepoklicni igralci in iz prijaznosti več članov pevskega društva „Trst“.

Vstopnice za obe predstavi se dobe pri gledališki blagajni.

Narodna delavska organizacija

Na nedeljske obnem zboru kriške podružnice NDO je bil po govorih tajnika Tenceta in Brandnerja izvoljen sledeči odbor: Josip Košuta, predsednik, Miha Sulčič, podpredsednik, Kristjan Tence, tajnik, Košuta Ivan, blagajnik; odbor: Jos. Sedmak, Bogatec Ivan, Košuta Anton, Sedmak Matija; pregledovalci računov: Tence Ivan, Daneu Lovrenc; nadzorstvo: Josip Sedmak in Valentin Sedmak. Poročilo podružnice je prav zadovoljivo in se opaža vsestranski napredek.

Volilni sestanek NDO. Danes, v sredo, ob 8 zvečer se vrši v društvenih prostorih, ul. Sv. Frančiška št. 2. volilni sestanek.

Deželni odbor. Jutri, v četrtek, ob 8 zvečer važno posvetovanje, ki naj se ga udeležijo vsi funkcionarji tega odbora. Razume se, da ne bomo pošiljali nobenih vabil za to. Vsak funkcionar odbora mora vendar vedeti, kaj je njegova dolžnost.

Vesti iz Goriške.

Slovensko gledališče v Gorici. Dramatični odsek Sokola uprizori v nedeljo, 15. t. m., veseligojo „Veleturist“. Naši diletantje so se vselej izkazali, tako zlasti v igri „Bratje sv. Bernarda“, in izkažejo se kot dobri igralci brez dvoma tudi v nedeljo 15. t. m. Čujemo, da pride drugi mesec nekaj slovenskih igralcev iz Ljubljane gostovat v Gorico.

Beganje kolonov od strani novostrujarjev se nadaljuje. Sedaj pravijo, da je sprejeti zakon za nič in krivi so „liberalci“. Laški klerikalci pa pravijo, da je storjeno s tem zakonom veliko socialno delo, k zakonu pa da bo treba novel. Novostrujarjem je vedno namen, begati in hujskati. Koloni so seveda razočarani. Pa saj so jim novostrujarji obljubljali, da jim napravijo tako postavo, da bodo zemljišča, katera obdelujejo, njihova last, kakor hitro stopi zakon v veljavo! Take postave seveda ni, marveč se more zemljišče le odkupiti; zato pa, ker so varali kolone doluge, jih hočejo varati še dalje. — Bolje bi bilo še malo počakati in natančno proučiti zakon, kakor smo že rekli, sporazumeti se v komisiji posestnikov, kolonov in poslancev in potem sprejeti zakon! To bi bilo prav in dobro; tako pa ne bo drugega kot beganje in hujskanje kolonov v škodo kolonov!

Slovensko bralno in podporno društvo v Gorici bo imelo svoj redni letni občni zbor dne 22. t. m. ob 10 dopoldne v svojih prostorih. To staro društvo je jako agilno in je sedaj prevzelo knjižnico Narodne Prosvete ter odprlo v krajevni javni knjižnico, ki je prav potrebna.

Piva se je popilo v Gorici v mesecu januarju t. l. 800 hl.

SPLOŠNA HRANILNICA

TRST, VIA TORRE BIANCA 41. **VLOŽNA OBRETNOSTNA MERA: 4 %.** **POLULETNA KAPITALIZACIJA OBRETI** **POSODILA NA ZEMLJIŠČA IN POSLOPJA PO 5 % - 6 1/2 %** **ESKOMPT MENIC LOMBARD** **PUPILARNA VARNOST**

Čitajte v Vašo lastno korist! !

V današnjih težavnih razmerah zamorete obogatiti le s srečko! — **TURŠKA BREČKA** je v to svrhu prva in najpriporočljiva srečka!

ker ima šest žrebanj vsako leto, ker igra še dolgo vrsto let in obdrži kupec po izplačilu kupnine trajno igralno pravico brez vsakega nadaljnjega vplačevanja, ker znaša mesečni obrok samo 4 K 75 vinarjev in ker zadobi kupec že po vplačilu prvega obroka izključno igralno pravico.

Pozor! Prihodnje žrebanje se vrši 1. aprila 1914. 1 turška srečka in 1 italijanska rdečega križa z 10 žrebanji vsako leto na mesečne obroke po 6 kron. Po žrebanjih izhajajo slovenska poročila o vzdignjenih številkah!

Natančnejša pojasnila pošlje vsakomur brezplačno **Češko industrijske banke glavno zastopstvo v Ljubljani št. 4.** Sprejmejo se provizijski zastopniki pod ugodnimi pogoji.

Prva sloven. mirodilnica v Trstu

Alojz Šaletelj

ulica Carradori št. 18, v bližini gostilne NDO. Zaloga barv, čopičev, mrežic za plin, predmetov iz gumija, sveč, mila, parfum., min. vod itd.

MALI OGLASI
se računajo po 4 stot. besedo. Mastno tiskane besede se računajo enkrat več. Najmanjša pristojbina znaša 40 stotink.

Hotel-Restaurant-Buffer Kosič
ulica Carradori št. 15 (vga ulice Geppa). — Priporočam se slavnemu občinstvu za običen obisk, kjer se dobi več virst vira in jivo Dreber, vsakovrsta gorila in mizla jedila ob vsemem času. Sobe za prenočišče od 2 K naprej. **HINKO KOSIČ**, lastnik. 174

Gospodična 25 letna, inteligentna, vešč slovenkega, italijanskega in nemškega jezika, ter popolnoma izučena gospodinjstva, želi s 15. aprilom primerne službe, tudi na deželo. Prijazne ponudbe je pošiljati na naslov „Inteligentna“, poštnoštečje, glavna pošta, Trst. 221

Meblirana soba se takoj odda v Vía Commerciale št. 9, pr. tleže, vrata 32.

Nova brivnica Vía Belvedere št. 4 se priporoča slavnemu občinstvu. Udeni Muljevič Jurij, bivši pomočnik V. Gjurnas. 2006

Odda se meblirana soba s 15. marcem v ul. Commerciale št. 11, III. nadstropje.

Odda se mala sobica s hrano mladencu. — Ulica della Guardia 9, II n. (220)

Proda se mlekarina s prodajo vina in piva. Priprava za ljudsko kavarano. — Nizka najemna. Voda, plin. Ulica Molin a vento št. 70, Ziberna. 214

Soba z lepim razgledom odda se pri majhni družini v ulici Risorta št. 9, III. nad., II. stopnice. 218

Soba meblirana, krasna, s prostim ubodom, odda se v ul. Belvedere št. 23, II. n. levo. 219

Sv. Jakobčani! Priporočam se Vam zganjarna Campo St. Giacomo št. 17. — **BRATA SOSIČ**. 172

Za pralnico belega perila ::: (Weisswäscherei) se išče dobro, zanesljivo, pranja in likanja s strojem večšo delavko ali delavca. — Plača dobra po dogovoru. Mesto stalno, potni trošek povrnen. Želi se vsaj malo znanja hrvaščine v govoru. Nastop po dogovoru. Ponudbe takoj na Inzeratni oddelek Edicosti pod „Dalmacija št. 215“.

Dne 16. t. m. ob 3 popoldne se odda v najem potom **JAVNE DRAŽBE**

LOV
graščine „Odolina“ pri Materiji

obsegajoč 325 ha. Vzklicna cena 200 K. Vsi pogoji so na vpogled pri oskrbniku. Dražba se vrši v grajski pisarni v Odolini.

PARNA pralnica, čistilnica na suho **ALBIN BOEGAN**
barvarnica **ulica Farneto št. 9, Trst.**

Ženske, moške in otroške obleke, tosele, uniforme, prevleka pohištva, preproge, kožuho, vina, perje, rokavica itd. itd. se barvajo in čistijo na suh način najnatančneje in najskrbneje po najnižjih cenah v centrali ul. Farneto št. 9 in tržaških podružnicah ulica dell' Istria št. 12 in ulica Belvedere št. 49 ter v podružnici v Gorici, ulica del Teatro št. 14

ANTON BARUCCA

MIZARSKI MOJSTER
Trst, ulica San Francesco v'Assisi 2.

Specialist za popraviljanje roulet na oknih.

Na željo se menjajo pasovi in zmeti. močil za popelne dele in se se bolj konkeracao.

Ljudska urarna
BOGOMIL PINO
Trst, ulica Vincenzo Bellini št. 18
(DANNOV METE ST. ALFRED METE)

Bogat izbor
ur, verižic, ovratah verižic, uhanov, prstanov, napetale itd.
Konkurenčne cene.

Zaloga obuvala
in lastna delavnica

A. Visintini

Trst, ulica Giose Carducci št. 27.
Podružnica: ul. Riborgo št. 31 („AL BUON OPERAIO“)

Velika izbira moških in ženskih čevljev. Poprave se izvršujejo točno, solidno in po zmernih cenah

Zaloga olja in :::: jesiha ::::

mila in sveč ter vseh potrebnih za gospodinjje
TRST - Via delle Acque 7.
Važno: V prodajalni je posebna shramba, v kateri lahko perlice odložijo cule.

Trgovci! Peki! Drože (kvass) iz odlikovane slovenske tovarne drož, so dosegle dosedaj vsepovsod najboljši sloves. Narodnjak. naročajte pri domači turdki, ki vam postreže po konkurenčnih cenah. — Priporočam se vam udani **J. J. SUBAN, Trst,** Vía Vassari 10. Telefon N. 2266